বুধবৰীয়া বুলনি

DAINIK ASAM, Guwahati, Wednesday, August 29, 2012

শিৰোনামত আকৌ

জন লেনন

আলোকপাত | জিতুমণি পাঠক

ষাঠিৰ দশকৰ ঠিক আৰম্ভণিৰ সময়ছোৱাৰ কথা। ইংলেণ্ডৰ লিভাৰপুলত জন্ম লাভ কৰা এটা ইংলিছ ৰক বেণ্ড হঠাতে অভূতপূৰ্বভাৱে জনপ্ৰিয় হৈ উঠিল সংগীতপ্ৰেমীৰ মাজত। সেই জনপ্ৰিয়তাই এটা সময়ত দেশৰ পৰিধি ভেদি বিশ্বৰ অন্য প্ৰান্তলৈও বিয়পি পৰিল। বিশ্বৰ ভিন্ন প্ৰান্তৰ অসংখ্য সংগীতপ্ৰেমী বহুদিনলৈ আচ্ছন্ন হৈ থাকিল সেই ৰক বেণ্ডে সৃষ্টি কৰা পাশ্চাত্য সংগীতৰ মূৰ্চ্ছনাত; যাক সমীক্ষকসকলে অভিহিত কৰিলে 'বিটল্‌ছ্ মেনিয়া' বুলি। সমগ্ৰ বিশ্বৰ এক বৃহৎসংখ্যক সংগীতপ্ৰেমীক 'বিটল্‌ছ্ মেনিয়া'ত আক্ৰান্ত কৰোৱা এই বিখ্যাত ৰক বেণ্ড বিটল্‌ছ্ আজি অস্তিত্বহীন যদিও তাৰ দ্বাৰা সৃষ্ট সেই সংগীতৰ সুমধুৰ আৱেশ এতিয়াও প্ৰতিজন সংগীতপ্ৰেমীৰ হৃদয়ত অম্লান হৈ আছে। বিটল্‌ছ্‌ৰ সৃষ্টিৰ আঁৰত আছিল চাৰিগৰাকী ব্যক্তি— জন লেনন, পল মেককাৰ্ট্‌নি, জৰ্জ হেৰিছন আৰু ৰিংগ' ষ্টাৰ। কিন্তু ইয়াৰে জন লেননে অনাকাংক্ষিতভাৱে মাথোঁ চল্লিশ বছৰ বয়সত প্ৰাণ হেৰুৱাবলগীয়া হ'ল এজন নিষ্ঠুৰ হত্যাকাৰীৰ হাতত। সেই হত্যাকাৰীৰ বাবেই আজি আকৌ সংবাদ শিৰোনামালৈ আহিছে জন লেননৰ নাম।

সংগীতৰ জগতখনত এক অনন্য প্ৰতিভাধৰ ব্যক্তি আছিল জন লেনন। 'কোৱেৰীমেন' নামৰ বেণ্ডটোৰ জৰিয়তে সংগীতৰ জগতখনত খোজ পেলাইছিল জন লেননে। এই 'কোৱেৰীমেন'-এই পৰৱৰ্তী সময়ত ৰূপান্তৰ ঘটিছিল 'বিটল্‌ছ্‌'লৈ। ১৯৬০ চনত জন্ম লাভ কৰা বিটল্‌ছে এটা দশকজুৰি সৰ্বত্ৰ সংগীতৰ লহৰ তুলিছিল যদিও দশকটোৰ শেষত বিটল্‌ছ্‌ৰ সদস্যসকলৰ সংহতিত ঘুণে ধৰিবলৈ ধৰে। ফলস্বৰূপে লেননে বিটল্‌ছ্‌ৰপৰা ফালৰি কাটি নিজাববীয়াকৈ সংগীত সৃষ্টি কৰিবলৈ লয়। বিটল্‌ছ ভাগিল যদিও জন লেননৰ জনপ্ৰিয়তা অক্ষুণ্ণ থাকিল। ১৯৬৯ চনত লেনন য়'ক অ'নৰ সৈতে বিবাহপাশত আবদ্ধ হয়। বিবাহৰ পিছত ১৯৭৫ চনৰপৰা ১৯৮০ চনলৈ সন্তানক প্ৰতিপালন কৰাৰ স্বাৰ্থত স্বেচ্ছাই সংগীত জীৱন পৰিত্যাগ কৰে।

কিন্তু সেয়াই যেন আছিল তেওঁৰ সংগীতৰ সৈতে শেষ সম্পৰ্ক; কিয়নো ১৯৬০ চনত 'ডাবল ফেণ্টাচী' নামৰ এলবামটোৰ জৰিয়তে পুনৰ সংগীতৰ জগতখনলৈ উভতি আহিবলৈ বিচাৰিছিল যদিও নিয়তি যেন তেওঁৰ প্ৰতি অকাৰণতে ৰুষ্ট হৈ পৰিছিল। 'ডাবল ফেণ্টাচী' মুক্তি পোৱাৰ তিনি সপ্তাহ পিছতেই মাৰ্ক ডেভিদ চেপমেন নামৰ ঘাতকজনৰ বন্দুকৰপৰা বৰ্ষিত গুলীৰ আঘাতত চিৰদিনৰ বাবে সংগীত আৰু এই পৃথিৱীক পৰিত্যাগ কৰিছিল জন লেননে। ঘটনাৰ সময় আছিল ১৯৮০ চনৰ ৮ ডিচেম্বৰ, সিদিনাখন আবেলি সময়ত এজন হৃষ্ট-পুষ্ট যুৱকে অটোগ্ৰাফ বিচাৰি 'ডাবল ফেণ্টাচী' এলবামটো আগুৱাই দিছিল জন লেননলৈ। হাঁহিমুখে স্বাক্ষৰ কৰিছিল তাত জন লেননে। যেন নিজৰ মৃত্যু-পত্ৰত নিজৰেই স্বাক্ষৰ। অটোগ্ৰাফ সংগ্ৰহ কৰি সেই যুৱক মাৰ্ক ডেভিদ চেপমেন নিঃশব্দে আঁতৰি গৈছিল। আঁতৰি গৈ অপেক্ষা কৰি বৈছিল লেননৰ এপাৰ্টমেণ্টৰ সন্মুখত। নিশা ১০-৫০ বজাত পত্নী অ'নৰ সৈতে নিজ ঘৰলৈ উভতি আহিছিল লেনন। কিন্তু ঘৰ সোমাবলৈ নৌপাওঁতেই চেপমেনে লেননলৈ বুলি পাছফালৰপৰা চাৰিবাৰকৈ গুলীচালনা কৰে। লগে লগে ধৰাশায়ী হৈ পৰে লেনন। ততাতৈয়াকৈ লেননক ওচৰৰে 'ৰুজভেল্ট হাস্পতাল'লৈ নিয়া হয় যদিও ১১-০৭ বজাত চিকিৎসকে তেওঁক মৃত বুলি ঘোষণা কৰে।

জন লেননৰ এনে অভাৱনীয় মৃত্যুৱে আশ্চৰ্যচকিত কৰি তুলিছিল সমগ্ৰ বিশ্বক। কিন্তু তাতোকৈ মানুহ বেছি বিস্মিত হৈছিল পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত হত্যাকাৰীৰ কাৰ্যকলাপলৈ লক্ষ্য কৰি। জন লেননক গুলীয়াই ধৰাশায়ী কৰি হত্যাকাৰী চেপমেন নিৰ্বিঘ্নে নিশাৰ অন্ধকাৰত লুকাই পৰিব পাৰিলেহেঁতেন। কিন্তু তাকে নকৰি চেপমেনে লেননৰ এপাৰ্টমেণ্টৰ সন্মুখতে বহি পুলিচ অহালৈ অপেক্ষা কৰি ৰ'ল আৰু অপেক্ষাৰ সময়কণ অহেতুক চাপৰ সন্মুখীন নহ'বলৈ কিতাপ এখন উলিয়াই ল'লে। পুলিচে যেতিয়া আহি চেপমেনক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিছিল, সেই সময়ত হত্যাকাৰীয়ে লেননৰ এপাৰ্টমেণ্টৰ সন্মুখত বহি নিৰুদ্বিগ্নভাৱে কিতাপখন পঢ়ি আছিল। পুলিচে গ্ৰেপ্তাৰ কৰাৰ সময়তো চেপমেনৰ হাতত আছিল 'The Catcher in the Rye' নামৰ উপন্যাসখন। এই কিতাপখনৰে এটা প্ৰটাগনিষ্টৰ সৈতে নিজকে ৰিজাইছিল ঘাতক চেপমেনে। উপন্যাসখনৰ মূল চৰিত্ৰটোৱে বহু সময়ত চেপমেনক উদ্বুদ্ধ কৰিছিল এই নাৰকীয় হত্যাকাণ্ডটি কৰিবলৈ। হত্যাকাণ্ডটিৰ প্ৰায় তিনি ঘণ্টা পিছত চেপমেনে পুলিচৰ আগত দিয়া স্বীকাৰোক্তিত কৈছিল— 'মই হ'ল্ডেন ক'ফিল্ড [illegible] আৰু এই কিতাপখনেই হ'ল মোৰ স্বীকাৰোক্তি।'

পৰৱৰ্তী সময়ত উপৰ্যুপৰি কৰা জেৰা তথা সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ ভিত্তিত এটা কথাত নিশ্চিত হোৱা গৈছিল যে ঘাতক চেপমেন আছিল মানসিকভাৱে অসুস্থ এক ব্যক্তি। কিন্তু লেননক গুলীয়াই হত্যা কৰাৰ আগলৈকে তেওঁৰ নামত অপৰাধ সম্পৰ্কীয় কোনো গোচৰ নথিভুক্ত হোৱা নাছিল। অৱশ্যে শৈশৱৰপৰাই চেপমেনৰ কাৰ্যকলাপত কিছু অস্বাভাৱিকতা পৰিলক্ষিত হৈছিল। বহু উত্থান-পতনৰ মাজেৰে যৌৱনত ভৰি দিয়া চেপমেনে এবাৰ নিজৰ গাড়ীৰ ভিতৰখন কাৰ্বন মনস্কাইডেৰে পূৰ্ণ কৰি আত্মহত্যাৰ চেষ্টা চলাইছিল যদিও সেয়া ব্যৰ্থ হ'ল। ইয়াৰ পিছতে হঠাতে এদিন এখন আলোচনীৰ 'ক'ভাৰ পেজ'ত জন লেননৰ ফটো দেখি লেননক হত্যা কৰাৰ ভূতে মূৰত বাহ লয়। অতি গোপনে আৰম্ভ কৰা সেই পৰিকল্পনাই অৱশেষত বাস্তৱ ৰূপ দিয়ে ৮ ডিচেম্বৰ, ১৯৮০-ত।

পুলিচৰ আগত দিয়া স্বীকাৰোক্তিত চেপমেনে উল্লেখ কৰিছিল যে কেৱল জন লেননেই তেওঁৰ একমাত্ৰ টাৰ্গেট নাছিল। তেওঁৰ হিট লিষ্টত নাম আছিল জনপ্ৰিয় টিভি টক শ্ব' এটাৰ সঞ্চালক জনী কাৰচন আৰু প্ৰখ্যাত অভিনেত্ৰী এলিজাবেথ টেইলৰো। কিন্তু শেষত তেওঁ জন লেননক এইবাৰেই বিচাৰি ল'লে যে লেননক বিচাৰি উলিওৱাটোৱেই তেওঁৰ বাবে আটাইতকৈ সহজ আছিল। লেননক হত্যা কৰাৰ কিছুদিন আগতে চেপমেনে পত্নীক অৱগত কৰিছিল যে তেওঁৰ মনত লেননক হত্যা কৰাৰ তীব্ৰ এক জিঘাংসাৰ সৃষ্টি হৈছে। চেপমেনে পত্নীক তেওঁৰ গুলীভৰ্তি ৰিভলভাৰটোও দেখুৱাইছিল। অহেতুক এক আইনী মেৰপেঁচৰ ভিতৰত সোমাই পৰাৰ ভয়ত পত্নীয়ে পুলিচক খবৰ দিয়া নাছিল যদিও ক্লিনিকেল চাইক'ল'জিষ্ট এজনৰ সৈতে যোগাযোগ কৰিছিল। কিন্তু চেপমেনে তেওঁক লগ নকৰাকৈয়ে ৫ ডিচেম্বৰত হাৱাইৰপৰা নিউয়ৰ্কলৈ উৰা মাৰিছিল।

৮ ডিচেম্বৰৰ সমগ্ৰ দিনটো চেপমেনে লেননৰ ঘৰৰ সন্মুখত অপেক্ষা কৰি বৈছিল। পুৱা ৫ বজামানতে লেননৰ পৰিচাৰিকা-গৰাকীয়ে তেওঁৰ সন্তান ছীন লেননক লৈ মৰ্ণিং ৱাক কৰিবলৈ ওলাই আহিছিল। চেপমেনে আগবাঢ়ি গৈ ছীনৰ সৈতে কৰমৰ্দন কৰিছিল আৰু কৈছিল, 'অতি ধুনীয়া ল'ৰা।' তাৰ পিছত গুণগুণাইছিল লেননৰে এটি গান— 'বিউটীফুল বয়, ডাৰ্লিং বয়।' ইয়াৰ পিছত আবেলি ৫ বজাৰ সময়ত লেনন আৰু পত্নী ওলাই আহিছিল ষ্টুডিঅ'লৈ বুলি। চেপমেনে এইবাৰো আগবাঢ়ি গৈ কৰমৰ্দন কৰিছিল লেননৰ সৈতে আৰু তেওঁলৈ আগবঢ়াই দিছিল 'ডাবল ফেণ্টাচী'ৰ এটি কপি অটোগ্ৰাফৰ বাবে। লেননে চেপমেনক অটোগ্ৰাফ দি থকাৰ মুহূৰ্তটি বন্দী হৈছিল তাত উপস্থিত থকা এগৰাকী ফটোগ্ৰাফাৰৰ কেমেৰাত; আৰু নিশা ১০-৫০ বজাত লেনন যেতিয়া ষ্টুডিঅ'ৰপৰা উভতি আহিছিল, তেতিয়াই সংঘটিত হৈছিল সেই জঘন্য হত্যাকাণ্ডটি। আদালতত চেপমেনে অকপটে স্বীকাৰ কৰিছিল নিজৰ অপৰাধৰ কথা। চেপমেনৰ উকীলে প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁক সুৰক্ষা দিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল যদিও চেপমেনে তেওঁৰ অধিবক্তাক তেনে কৰিবলৈ বাৰণ কৰিলে। চেপমেনৰ মতে, সেয়া আছিল ভগৱানৰ নিৰ্দেশ আৰু তেওঁ মাথোঁ সেয়া পালন কৰিছে। পিছলৈ চেপমেনৰ অধিবক্তাই তেওঁৰ মানসিক অসুস্থতাৰ কথালৈ লক্ষ্য ৰাখি তেওঁক চিকিৎসা সাহায্য আগবঢ়াবলৈ আবেদন জনায়। বিচাৰাধীন কালছোৱাতে চেপমেনে 'নিউয়ৰ্ক টাইমছ'লৈ এখন চিঠি লিখি সকলোকে 'The Catcher in the Rye' উপন্যাসখন পঢ়িবলৈ পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছিল। তেওঁৰ মতে, সেয়া এনে এখন অসাধাৰণ গ্ৰন্থ য'ত বিভিন্ন সমস্যাৰ উত্তৰ বিচাৰি পোৱা যায়। চূড়ান্ত বিচাৰৰ দিনাখনো যেতিয়া চেপমেনে কিবা ক'ব খোজে নেকি বুলি সোধা হৈছিল, তেতিয়াও তেওঁ উপন্যাসখনৰ নায়ক হ'ল্ডেন ক'ফিল্ডৰ উক্তি এটিহে পঢ়ি শুনাইছিল। চেপমেনৰ মানসিক অসুস্থতা সম্পৰ্কে বিচাৰকসকলৰ কোনো সন্দেহ নাছিল যদিও এনে এগৰাকী ব্যক্তিক মুক্ত কৰি দিয়াটো যে খুবেই বিপজ্জনক সেই কথা অনুধাৱন কৰি ১৯৮১ চনৰ ২৪ আগষ্টত হোৱা শুনানিত চেপমেনক ২০ বছৰৰ বাবে কাৰাদণ্ডিত কৰাৰ আদেশ দিয়া হয়। অৱশ্যে এই কালছোৱাত তেওঁক মানসিক চিকিৎসা সাহায্য আগবঢ়াবলৈও নিৰ্দেশ দিয়া হয়।

১৯৮০ চনতে পুলিচৰ হাতত গ্ৰেপ্তাৰ হোৱা চেপমেনৰ ২০০০ চনতে কাৰাদণ্ডৰ ম্যাদ উকলি গৈছে। তথাপি আজিও চেপমেন মুক্ত হ'ব পৰা নাই বন্দী জীৱনৰপৰা। নিজৰ মুক্তিৰ বাবে তেওঁ কেইবাবাৰো আবেদন জনাইছে, কেইবাবাৰো পেৰ'ল ব'ৰ্ডৰ সন্মুখীন হৈছে, কিন্তু প্ৰতিবাৰেই প্ৰত্যাখ্যান কৰা হৈছে তেওঁৰ মুক্তিৰ আবেদন। চেপমেনক মুক্ত কৰি দিয়াৰ তীব্ৰভাৱে বিৰোধিতা কৰিছে লেননৰ পত্নীয়ে। তেওঁৰ মতে চেপমেনৰ মুক্তিয়ে পুনৰ ভাবুকিৰ সৃষ্টি কৰিব তেওঁৰ আৰু তেওঁৰ সন্তানৰ প্ৰতি। নিজৰ নাম নেতিবাচক কাৰ্যৰে বিখ্যাত কৰি তোলাৰ তাড়নাৰে পীড়িত এই মানসিক ৰোগীজনৰ ভৱিষ্যৎ কাৰ্যপন্থাৰ বিৰুদ্ধে আশ্বস্ত হ'ব পৰা নাই ন্যায়িক-প্ৰশাসনিক বিভাগো। সেয়েহে এতিয়ালৈ ছবাৰকৈ তেওঁৰ মুক্তিৰ আবেদন অগ্ৰাহ্য হৈছিল। ইমানৰ পিছতো এই বৰ্ষৰে ২৩ আগষ্ট দিনটোলৈ অতি আগ্ৰহেৰে অপেক্ষা কৰি বৈছিল চেপমেন। এটাৰ পিছত এটাকৈ সাক্ষাৎকাৰ দি গৈছিল পেৰ'ল ব'ৰ্ডক। স্বীকাৰ কৰি লৈছিল নিজৰ অপৰাধ, ব্যক্ত কৰিছিল ভৱিষ্যৎ পৰিকল্পনা। কিন্তু যোৱা ২৩ আগষ্টত পেৰ'ল ব'ৰ্ডে লোৱা সিদ্ধান্তই পুনৰ আশাহত কৰিলে চেপমেনক। সপ্তমবাৰলৈ অগ্ৰাহ্য হ'ল চেপমেনৰ মুক্তিৰ আবেদন। এতিয়া চেপমেনৰ অপেক্ষা ২০১৪ চনলৈ। কাৰণ তেতিয়াহে পেৰ'ল ব'ৰ্ডৰ মতে তেওঁ পুনৰ জনাব পাৰিব মুক্তিৰ আবেদন।

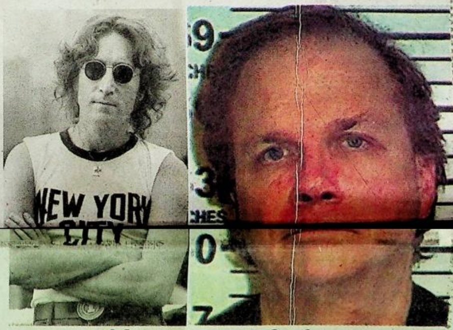

শিল্পী জন লেনন আৰু হত্যাকাৰী ডেভিদ চেপমেন